

Preventie infecties voor en door medewerkers

INFORMATIE VOOR MEDEWERKERS

Preventie infecties voor en door medewerkers

Werken in een ziekenhuis is als werken in een kleine samenleving op zich. Een samenleving waar mensen dicht op elkaar leven. Waar voor onderzoek, behandeling en verpleging veel contact tussen mensen is. Dat brengt risico's met zich mee. Risico's voor de gezondheid van medewerkers en patiënten. De kans op een besmetting is helaas niet uit te sluiten. Door een prik-, spat- of snijaccident of omdat een patiënt een besmettelijke aandoening heeft.

Afdeling Infectiepreventie

Het doel van hygiëne en infectiepreventie is om zowel patiënten als medewerkers op zodanige wijze te beschermen dat de kans om een ziekenhuisinfectie te krijgen zo klein mogelijk is. Om medewerkers inzicht te geven in de regels en procedures die hierop betrekking hebben, zijn er infectiepreventie protocollen samengesteld. Deze protocollen zijn te vinden op Intranet: Zorg > Infectiepreventie > Kwaliteit en protocollen. De infectiepreventieprotocollen zijn door de Raad van Bestuur, op advies van de Infectiepreventie commissie (IPC), vastgesteld. De afdeling Infectiepreventie (IP) is verantwoordelijk voor het infectiepreventiebeleid. Deze afdeling bestaat uit artsen microbioloog en infectiepreventieadviseurs (IPA). De infectiepreventieadviseurs geven gevraagd

en ongevraagd advies. Zij hebben contact met nagenoeg alle disciplines in het ziekenhuis.

De werkzaamheden van de afdeling Infectiepreventie zijn:

- Voorlichting en onderwijs
- Interventie bij (beginnende) epidemieën (outbreak management)
- Registratie van ziekenhuisinfecties
- Kwaliteitsbewaking
- Beleidsontwikkeling
- Onderzoek

Algemene voorzorgsmaatregelen

In het ziekenhuis is de kans op het overbrengen van besmettingen tussen medewerkers en patiënten vele malen groter dan buiten het ziekenhuis. Essentieel is dat

alle medewerkers (die contact hebben met patiënten) hygiënisch werken. Wanneer bepaalde besmettelijke of bijzonder resistente micro-organismen (=BRMO) aanwezig zijn, is het van groot belang verspreiding te voorkomen. Het is natuurlijk niet mogelijk om van iedere patiënt of medewerker te weten of hij of zij dergelijke micro-organismen bij zich heeft. Gelukkig geldt voor veel micro-organismen dat zorgvuldige inachtneming van de algemene voorzorgsmaatregelen voldoende is om verspreiding te voorkomen. Dit betekent wel dat iedere medewerker zelf verantwoordelijk is om deze algemene maatregelen altijd na te leven.

Daarnaast moet de werkgever een beleid voeren om de risico's voor de gezondheid van medewerkers te beheersen. Met andere woorden, de werkgever moet maatregelen nemen om medewerkers te beschermen. In deze folder geven wij u tevens informatie over het vaccinatiebeleid dat binnen het St. Antonius Ziekenhuis gevoerd wordt. Een beleid dat er actief op gericht is om de risico's voor de gezondheid van medewerkers en patiënten zoveel mogelijk terug te dringen. Daar heb jij zelf ook een actieve rol in.

Isolatiemaatregelen

Voor een aantal besmettelijke of bijzonder resistente micro-organismen zijn, naast de algemene voorzorgsmaatregelen, extra voorzorgsmaatregelen nodig. In IntraZis vermeldt de indicator welke extra voorzorgsmaatregelen er genomen moeten worden.

De isolatie wordt ingesteld door de behandelend arts in samenwerking met de verpleegkundigen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van isolatiekaarten. Deze zijn verkrijgbaar bij de afdeling Infectiepreventie. Het instellen en opheffen van een isolatie moet altijd worden gemeld aan de afdeling Infectiepreventie.

Persoonlijke Hygiëne

Algemeen

De aard van de werkzaamheden in het ziekenhuis brengt met zich mee dat er eisen gesteld moeten worden om de veiligheid van de medewerker en de patiënten te kunnen waarborgen. De persoonlijke hygiënemaatregelen gelden voor iedereen die werkt met patiënten en/of patiëntenmaterialen, geneesmiddelen en voedsel.

Nagels

Nagels zijn kortgeknipt en schoon. Nagellak of kunstnagels zijn niet toegestaan.

Haar

Haar moet bijeengebonden of kort gedragen worden.

Baarden en snorren

Baarden en snorren zijn goed verzorgd en kortgeknipt.

Dienstkleding

Beschermende dienstkleding moet dagelijks verschoond worden (bij zichtbare vervuiling direct vervangen). Over dienstkleding wordt geen persoonlijke kleding (bijv. shawl of vest) gedragen.

Bij het dragen van een jas over privé kleding mag er geen kleding onder de mouw uitkomen. In praktijk betekent dit dat privé kleding onder een jas altijd korte mouwen moet hebben.

Het is niet toegestaan om dienstkleding thuis te wassen of om de dienstkleding buiten het ziekenhuis te dragen.

Sieraden

Tijdens de werkzaamheden worden geen ringen, armbanden of polshorloges gedragen.

Zakdoeken

Tijdens het werk worden wegwerpzakdoekjes gebruikt. Na het snuiten worden de handen gewassen of gedesinfecteerd met handalcohol.

Eten, drinken, roken.

Het is niet toegestaan om te eten, drinken of roken in ruimten waar gewerkt wordt met patiënten en/of patiëntenmateriaal.

Sanctiebeleid kleding- & hygiënevoorschriften

Het St. Antonius heeft een sanctiebeleid voor het niet naleven van de huisregels rond de basishygiëne.

Deze is na te lezen op intranet: Organisatie > Human Resources (HR) > Gedrag en integriteit > gedragscodes > Sanctiebeleid kleding- & hygiënevoorschriften.

Handenreiniging en handdesinfectie

Op de huid van de mens komen vele micro-organismen voor, de zogenaamde vaste huidflora. Deze huidflora is noodzakelijk voor een gezonde huid. Daarnaast kan men door de werkzaamheden in het ziekenhuis tijdelijke micro-organismen oppikken. Hieronder bevinden zich veel ziekteverwekkers. Deze kunnen bij patiëntencontacten makkelijk overgedragen worden en ziekenhuisinfecties veroorzaken. Om deze overdracht te voorkomen moeten handen worden gedesinfecteerd. Handdesinfectie met huidvriendelijke handalcohol is de meest effectieve manier. Bij zichtbare verontreiniging, als de handen plakkerig aanvoelen en na toiletbezoek dienen de handen altijd te worden gewassen met water en zeep. Voor de juiste toepassingsindicaties verwijzen we naar het handhygiëne protocol op Intranet.

De handen kunnen alleen goed gedesinfecteerd worden als er geen ringen, armbanden en polshorloges worden gedragen.

Meldingsplicht

Bij bepaalde situaties en infecties ben je verplicht die bij je leidinggevende te melden. Je leidinggevende zal dan overleggen met de bedrijfsarts of je werkzaamheden tijdelijk aangepast of onderbroken moeten worden.

Deze infecties of situaties zijn:

- steenpuist;
- nagelbedontsteking;
- aanhoudende diarree (bijvoorbeeld na een vakantie);
- Hepatitis A;
- koortslip (voor medewerkers die op afdelingen werken waar patiënten met verminderde weerstand (bijvoorbeeld neonatologie) worden verpleegd);
- blaasjes die zouden kunnen passen bij waterpokken en herpes simplex infecties;
- contact met waterpokken of gordelroos;
- conjunctivitis;
- na opname of werken in een buitenlands ziekenhuis;
- contact met een bekend MRSA-positieve patiënt of MRSA-positieve huisgeenoot.

Vaccinatiebeleid

Iedereen moet veilig kunnen werken.

Daar kun je zelf veel aan doen. Door je te houden aan de voorschriften en je gezonde verstand te gebruiken. Soms is dat niet voldoende en moet er meer gedaan worden. Dat moet als je bij het werk direct contact hebt met patiënten of een kans loopt in aanraking te komen met menselijk lichaamsvocht. Je hebt dan een groter risico op het oplopen van een besmettelijke ziekte. Denk hierbij bijvoorbeeld aan Hepatitis B, een vorm van besmettelijke geelzucht. Daarom zijn er afspraken gemaakt om deze risico's zo klein mogelijk te maken. Voorbeelden van deze afspraken zijn het beschermen van medewerkers door een vaccinatie of afspraken over hoe je moet

handelen als je je toch prikt aan een gebruikte naald.

Eén van de afspraken is dus: als je bij ons werkt, moet je tegen een aantal infectieziekten beschermd zijn. Dat betekent soms dat je een vaccinatie nodig hebt en dat een aantal controles gedaan moeten worden. Dit houdt in dat:

- Iedereen die een kans heeft in contact te komen met lichaamsvocht geïmmuniseerd moet zijn tegen Hepatitis B.
- Van iedereen die geïmmuniseerd is tegen Hepatitis B bekend moet zijn of er voldoende afweerstoffen in het bloed zitten.
- Bij medewerkers die in een zogeheten risicovormende functie¹ werken en die onvoldoende afweerstoffen tegen Hepatitis B hebben, bepaald moet worden of hij of zij zelf geen drager is.
- Bij alle medewerkers moet worden nagegaan of een nieuwe vaccinatie (een zogeheten boostervaccinatie) tegen Difterie, Tetanus en Polio (kortweg DTP) nodig is. Deze booster moet iedere 15 jaar opnieuw gegeven worden.
- Bij alle medewerkers die direct contact hebben met patiënten wordt vastgesteld of zij een nieuwe vaccinatie tegen Bof, Mazelen en Rode Hond (kortweg BMR) nodig hebben. Dit kan gedaan worden door een bloedonderzoek.
- Alle medewerkers die contact hebben met patiënten worden gecontroleerd op tuberculose (TBC).

¹ Bij een risicovormende functie is er sprake van een risico dat de patiënt besmet kan worden met het Hepatitis B virus door de medewerker zelf.

Deze controles of vaccinaties zijn ook nodig voor alle medewerkers die niet in loondienst zijn en bijvoorbeeld stagiaires en uitzendkrachten.

Uitvoering vaccinatiebeleid

Als je bij ons komt werken, moet je een vragenlijst invullen. Op deze vragenlijst wordt je gevraagd naar de vaccinaties die je al hebt gehad. Ook wordt je gevraagd naar andere risicofactoren, bijvoorbeeld of je recent in een buitenlands ziekenhuis opgenomen bent geweest.

Door een deskundige wordt vastgesteld wat er gedaan moet worden. Denk aan een boostervaccinatie DTP, een Hepatitis B-vaccinatie of bijvoorbeeld een TBC-controle. Je ontvangt dan vanzelf een uitnodiging. Bepalend bij deze controle is ook, of je in een risicolopende functie of in een risicovormende functie komt werken. Als dit laatste het geval is, dan gelden er strengere regels inzake Hepatitis B. Deze regels zijn bedoeld om bij risicovormende handelingen de patiënt te beschermen tegen een mogelijke besmetting.

Pas als duidelijk is wat je vaccinatiestatus is en als eventuele vaccinaties zijn gegeven of gestart, krijg je de arbeidsovereenkomst aangeboden.

Ben ik verplicht mij te laten vaccineren?

De werkgever is verplicht je een vaccinatie aan te bieden, maar je bent niet verplicht deze vaccinatie te accepteren. Er kunnen persoonlijke redenen zijn dat je je niet wilt of kunt laten vaccineren. Bijvoorbeeld vanuit geloofsovertuiging, omdat je een kinderwens of een bepaalde allergie hebt. Het moet duidelijk zijn dat dit wel consequenties heeft. Het kan namelijk betekenen dat je extra voorzorgsmaatregelen moet nemen, bepaalde handelingen niet meer mag verrichten of zelfs je functie niet mag uitoefenen. Dit laatste kan zich voordoen als je een risicovormende functie heeft. Per situatie wordt bekeken wat de consequenties zijn. Als je hierover vragen hebt, kun je contact opnemen met de bedrijfsarts of vertrouwensarts. Voor risicovormers wordt een advies gevraagd bij de Landelijke Commissie Iatrogene Hepatitis B. De Raad van Bestuur neemt de uiteindelijk beslissing.

Preventie van bloedoverdraagbare aandoeningen (BOA)

Om de kans op besmetting met Hepatitis B-virus (HBV), Hepatitis C-virus (HCV), het Humaan Immunodeficiëncy Virus (HIV) en andere bloedoverdraagbare virussen zo klein mogelijk te maken is het belangrijk om zorgvuldig om te gaan met:

- Bloed
- Lichaamsvloeistoffen
- Uitscheidingsproducten.

Algemene richtlijnen BOA

- Pas altijd een veilige werkmethode toe.
- Draag altijd handschoenen in situaties waarbij je in direct contact kunt komen met bloed, lichaamsvloeistoffen en uitscheidingsproducten.
- Draag altijd een beschermende bril bij spatgevaar.
- Maak gebruik van de naaldenbekers voor scherp en/of besmet materiaal.
- Laat je vaccineren tegen Hepatitis B.

Let op: óók diegenen die gevaccineerd zijn tegen Hepatitis B dienen deze voorzorgsmaatregelen in acht te nemen. De Hepatitis B-vaccinatie biedt geen bescherming tegen HIV, HCV en andere bloedoverdraagbare virussen.

Indien je direct contact hebt gehad met bovengenoemde vloeistoffen, dien je de huid goed te wassen met overvloedig water en zeep. Een speciaal desinfectans is niet nodig.

Prik-, snij- en spat-accidenten

Wat te doen na een prikaccident:

1. Wond goed laten doorbloeden (uitknijpen) en spoelen met water.
2. Wond desinfecteren.
3. Direct melden bij uw leidinggevende of avond-, nacht- weekendcoördinator.
4. Bel 0800 - 77 454 63 PrikPunt
Dit kan 24 uur per dag 7 dagen in de week 365 dagen per jaar.

Zie verder de brochure Prik-, snij- en spataccidenten voor medewerkers.

Voor uitgebreide informatie over de handswijze bij een prik-, snij- of spataccident verwijzen wij je naar het Prikaccidentenprotocol op intranet: Zorg > Infectiepreventie > Kwaliteit en protocollen.

Tot slot

Deze folder is een korte introductie van het Infectiepreventie- c.q. vaccinatiebeleid van het St. Antonius.

Heb je hierna nog vragen, dan kun je tijdens kantooruren contact opnemen met een van de infectiepreventieadviseurs, toestel 088 - 320 74 50.

Ook kun je je vraag stellen via de e-mail: infectiepreventie@antoniusziekenhuis.nl

Met specifieke vragen over het vaccinatiebeleid kun je contact opnemen met de bedrijfsarts of vertrouwensarts.

St. Antonius Ziekenhuis

T 088 - 320 30 00

E patienteninformatie@antoniusziekenhuis.nl

www.antoniusziekenhuis.nl

Spoedeisende Hulp

088 - 320 33 00

Human Resources (HR)

088 - 320 86 00

Infectiepreventie

088 - 320 74 50

Locaties en bezoekadressen

Ziekenhuizen

St. Antonius Ziekenhuis Utrecht

Soestwetering 1, Utrecht
[Leidsche Rijn]

St. Antonius Ziekenhuis Nieuwegein

Koekoekslaan 1, Nieuwegein

Zuwe Hofpoort Ziekenhuis Woerden

Polanerbaan 2, 3447GN Woerden

Poliklinieken

St. Antonius Polikliniek

Utrecht Overvecht

Neckardreef 6, Utrecht

St. Antonius Polikliniek Houten

Hofspoor 2, Houten

St. Antonius Spatadercentrum

Utrecht-De Meern

Van Lawick van Pabstlaan 12,
De Meern

Meer weten?

Ga naar www.antoniusziekenhuis.nl

Dit is een uitgave
van Infectiepreventie en Human Resources (HR)

Infectiepreventie & P&O 05/09-'14

ZIEKENHUIS
RESEARCH & DEVELOPMENT
ACADEMIE

ST ANTONIUS

